

Mlado Jutro

Štev. 13

Sobota, 31. marca

1934

Bogomir Pregeš:

Rusalka

2. Rusalka se joče

Sredi igre je rusalka često zastala in se zagledala v mesto, ki je tam daleč hrumelo. Težke misli so ji zastrle čelo in njene oči so pozabile za hip na smeh. Potem pa je stresla nejevoljno z glavo: »Kaj mi je to mar!« Skočila je z vrbe

»Kaj si na ples pombila?« — »Kaj pa ti je?« — »Kakor da bi jo osa pčila!« so se jezile družice in otresale in las vodne kaplje, ki so jih orosile. Rusalka pa je stala sredi med njimi. Dlan si je pritisnila na ušesa in težke solze so ji polzele iz oči. »Ne vem, ali sem

v sredo družic, ki so se vrtele v živem plesu nad vodno gladino. »Pojte, pojte!« je zaklicala. »Ali ne čujete, kako hrumi mesto sem do nas.« Hlastno je sgrabila najbližjo za roko in se pognala v divjem zaletu, da se je zmedel ves raj.

neumna, ali kaj:« je zacopetala. Potem je stisnila pesti in zagrozila v mesečno noč: »Grdi veter, ali sem te pročila, da mi pravi! Le čakaj!« — »Kaj pa je? Kaj ti je pripovedoval stric veter?« so jo vpraševale družice vse vprek. »Stric veter zna tako lepo pripovedovati,« je

globoko vzdihnila ena med njimi. »Stric veter zna, ah, tako lepo pripovedovati,« se ji je jezno zapačila rusalka. »Zakaj pa ni tebi povedal in je meni?« Vse nestrpneje so vpraševale vile: »Pa kaj ti je vendar povedal tako zlega, da mu ne moreš odpustiti in da ne najdeš miru?« Rusalka se je daleč sklonila in pokazala s stegnjeno roko: »Vidite mesto! Za dne je sivo in umazano. V noči pa hrumeče žari kot pestra krona. Le malo kdaj sem se ozrla vanj, do zanjih dni. Kaj mi je bilo mar. Pa ti pride zadnjič stric veter. Malo sem se pošalila z njim. Nič sile nisem bila porečna. On pa me zareče in ureče. Odtlej so mi oči in misli vseskozi le v mestu, ki smeha ne pozna. Nisem vesela in igrati se mi ne da! Samo mesto gledam! Pa naj ne bom jezna?« »Pojdi z nami! Se bomo igrale slepih miši,« so jo tolažile vrstnice. Rusalka pa je odkimala z glavo in vse bridkeje jokala: »Pustite me! Ne morem! Ali ni to hudo, ako se kdo nikdar ne smeje. Huhu huu!« Ko so videle vile njeno žalost, so začele druga za drugo hrkati in si na skrivaj brisati solze, dokler se niso hkrati vsedle v krogu, pritisnile tenke robčke na oči in zadržno vekale na vse pretege: »Joj, kako je to žalostno, ako se kdo ne more nikdar smejeti. Joj, ojoj.« Prisluhnila je rusalka, ko so jo prenehale sestre tolažiti. Dvignila je objokani obraz iz dlani. Z zardelimi očmi je gledala vse bolj debelo jokajoč krog okrog sebe. Spustila je mrtvo roke in od začudenja napol odprla usta. Potem se je sklonila do najbližje, stresla jo za rame in zasoplo vprašala: »Kaj vam pa je, da jokate na vse pretege?« Vila je dvignila zalitni obraz in hlipajoče tožila: »Joj, kako je hudo, ako se kdo smejeti ne more.« Široko je odprla Rusalka oči, nato pa se je zasmejala na ves glas: »Kako ste neumne!« Druga za drugo so si obrisale vile solzne oči in se v zadregi smejale: »Pa smo res neumne. Kaj nam to mar?« Poskočile so. Objele so se in vrteč zaplesale preko loke, da je iskroč se škropila rosa na vse strani. Sredi plesa pa se je zresnila Rusalka: »Ne, tako ne gre. Moram kaj napraviti, da bom imela mir. Samo kaj bi?« »Kaj bi? Kaj bi?« so ponavljale za njo vile in gubale gladka čela v težkih mislih. »Povodni mož Trdoglav je star. Moder je in ljudi pozna. Njega bom vprašala za svet!« je odločila Rusalka. »Trdoglav bo znal svet! Trdoglav je moder,« so pritrjevale vile in se žuboreč potopile v tolmunu. Za hip se je skalila voda, potem pa je plalo v vse širših krogih, kakor da je

padel kamen v njo. Polna mesečine je bila jasa. Samoten kasen metulj je prjadral preko nje. V začudenju se je prekopicnil, ko jo je videl prazno. »To ne pomeni nič dobrega,« je zmajal z glavo in se brez šuma pognal naprej. Tam v dalji je črnela gmota velikega mesta. Kakor mežikajoče oči so bila njegova mavrična solnca. Enakomerno je hrumelo in ni vedelo za jaso in za črni tolmun pod staro vrbo.

Po ozkem hodniku, ki je vodil v dvore povodnega moža Krvavca, so odbrzele vile. Za roke so se držale in se nagajivo poganjale. Prva je bila Rusalka. Ko so prišle okrog ogla, so jim zaprla pot težka, z zelenim mahom porastla vrata. Rusalka je položila prst na usta in pogledala sestre. »Pst, da se Krvavec ne razjezi!« Vile so položile prste na usta: »Pst« in so sklonjene prisluhnile. Rusalka je tenko potrkala na vrata. Izza vrat je vprašal surov, hripav glas: »Kdo trka?« Rusalka je odgovorila z debelim glasom, kakor da ga jemlje iz peta: »Krap Debeloglav se je prišel pritožiti.« Izza vrat je odgovorilo: »Počakaj! Krvavec spi.« Znova je Rusalka svareče pogledala sestre, ki so si s pestmi tiščale usta, da se ne bi glasno smejale. Znova je potrkala. Surovi glas je jezno zarenčal: »Kaj spet sitnariš?« Tanko, kakor v zadnjih vzdihih je prosila Rusalka: »Enodnevnica libela bi rada h Krvavcu. Ah, odprite, gospod vratar.« »Počakaj, Krvavec spi,« je trdo odsekal vratar. Vile so se zvijale v pritajenem smehu, kakor da jih boli trebuh. Tedaj je potrkala Rusalka v tretje: »Odpri boterček, jaz sem, Rusalka s sestrami. Nekaj hudo važnega moram vprašati Krvavca. Tak odpri vendar!« »Ali si res ti?« je vprašalo nezaupno za vrati. Za prst široko špranjno so se odprla vrata. Pri špranji je pogledalo okroglo oko. Čmok, je poljubila Rusalka oko nato pa sunila v vrata, da so se do kraja odprla in zdrvela s sestrami po hodniku. Vrtar Rak si je mencial poljubljeno oko in majal z glavo: »Nič dobrega ne bo še iz te vihre.« Potem se je okrenil in premišljeno zaprl vrata.

Tam na kraju je zarentočil klokotajoč glas: »Kakšen dirindaj pa je to? Kdo mi ne da spati?« »Krvavec, Krvavec,« so obsule vile povodnega moža, da se je zazibal na širokih žabjih nogah, kakor pijan. Hlipajoč je lovil sapo v široka ribja usta: »Tak kaj je!« Rusalka se je zresnila: »Ah, striček, po tako težak svet sem prišla k tebi.«

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Utva:

Spomladanska

Od vseh strani
ščinkavec pomlad oznanja.
čiči, riči, čiči, fi,
nič več zime, mraza ni.

Štržek vpije: Krii, krii, krii,
ker mu kos je že potožil,
da iz prvega mu gnezda
je požrla mačka tri mladiče,
tri košiče.

Čiči, riči, čiči, fi,
nič ne stri, nič ne stri,
tebi vedno se mudi;
boš pač drugo gnezdo
malo višje delal,
ščinkavka uč.

In tolaži ga še vrana,
češ, da s čim bi jih že pital,
ko nikjer še hrane ni,
črešnje kumaj da so v cvetu
in sploh, kriza je na svetu,
in povrh še zarana
po ozarah dan za dnem je slana.

Manica:

Materini pirhi

Ko je na veliko soboto Anžkova Ivka prispela z blagoslovom v jerbaščku domov, ji je mati povedala veselo naročilo:

»Ivka, botrca pravi, da moraš še danes k njej po pirhe!«

Deklica je kar poskočila. K svoji botrci je šla vselej tako rada. No in danes pa celo po pirhe! ...

Ker je imela botrca svojo hišo v vasi, je bila Ivka kaj hitro pri nji. Jej, koliko dobrega jo je čakalo tam. Medena potička, jabolka, pomeranče, pirhi ... Oj, pirhi, pa kakšni! Eden je bil rdeč, drugi višnjev, tretji pa zlat, namreč ves ovit v zlato peno.

Ivka se je za lepa in dobra velikonočna darila prav lepo zahvalila ter se nato vsa srečna vrnila z njimi domov.

V svojem veselju pa ni pozabila na ljubo mamico in že po poti je premišljala, kaj bi ji poklonila od svojih pravkar prejetih dobrot.

Ker so bili njej najbolj všeč pirhi, je bila prepričana, da bi tudi mamico najbolj razveselila z njimi. Sklenila je, naj dobi vse tri pirhe mamica.

»Mamica, mamica«, je zaklicala takoj, ko je prestopila prag, »poglejte, kaj vse mi je naložila botrca. Najlepši so pa tile

trije pirhi, zato jih dam vam. Nate jih!«

Mati se je pa nasmehnila in rekla ljubeznivo:

»Ni treba, Ivka. Le sama jih obdrži!«

Ivka se je užalostila:

»Pa zakaj, mamica, ne marate? Jaz bi tako rada, da bi tudi vi imeli kaj pirhov!«

»Jih že imam, Ivka!«

»Kje, mamica?«

Mati je pritegnila hčerko k sebi, prijela jo za obrazek in dejala:

»Glej, Ivka, tvoje zdravo rdeče ličece, tvoje jasno, kot nebo modro očesce in tvoji zlatorumeni lasje, to so zame naj-

lepši pirhi na svetu. Ostani Ivka, pridna in ubogljiva kot si bila doslej in dobro bo nama obema!«

In mati je ljubeče poljubila Ivko, ki se je na mah zresnila. Kljub svoji mladosti je razumela, da je mati pravkar izgovorila velike in pomenljive besede. Toplo je objela svojo drago mamico ter ji obljubila, da ji hoče ostati vedno pridna in ljubeča hčerka.

Otroci, prijateljski moji! Najlepši pirhi za vaše starše in za vas same so vaša nepokvarjena srca in vaše čiste duše, sprejemljive za vse dobro in blago. Ohranite ta najdražji zaklad staršem v veselje, sebi v korist in srečo!

Gustav Strniša:

Zima in pomlad

Bilo je nekega dne, ko je zima prisluhnila:

— Se mi mar zdi, ali je resnica?... Slišim zvonjenje, kakor bi vabilo v cerkev. Slišim trobente, kakor ob slavnostnih dueh... In to v moji državi brez moje vednosti.

Vstala je s svojega prestola, ki je bil iz samega gladkega ledu in se ozrla po svojem kraljestvu.

— Kaj vidim?... Vedno manj snega. Tam gori na nebu tisti svetel revolucionar pa me nekako predrzno ogleduje. Dosedaj se je rad igral z mojimi kristali, a sedaj, zdi se mi, bi jih rad zavrgel?*

Pomolčala je, kakor da nekaj premišljuje, nato pa je rekla:

— Ne boš! —

Dihnila je mrzlo sapo, ki je ovila sonce v nekakšen sivobel pajčolan.

— Ukrotim te!... Vendar, kaj tisto zvonjenje in trobentanje? Ha, vzdignem se, da pogledam, kdo krši red in mir v moji državi. —

Šla je po svojem kraljestvu. In vide-la je, da je snega po mnogih krajih zelo malo, ali ga pa sploh več ni.

— Kdo je strgal z vas obleko, ki sem vam jo dala, ko sem zavojevala to de-želo? —

Pa ji je odgovorilo:

— Sonce je preveč plesalo po nji in obleka ni vzdržala. —

Mrko je gledala zima. Sonce pa je že strgalo s svojega obraza sivobel pajčolan in vsa zemlja je bila mladostno svetla od solčnih žarkov.

Zima je prišla do potoka. Ko ga je videla poslednjič, je bil ves okovan v svetlobele oklepe, steklu podobne. A sedaj je tekla voda bistro po strugi in ribice so se razposajeno podile po nji.

— Kam si dal oklepe, o potok? — je vprašala nejevoljna.

— Noči so krajše — je odgovoril potok in oklep me je oviral. Daljši dan se je hotel umivati v moji vodi, zato sem snel oklep. Ljubim namreč, če se dan umiva v moji vodi in če se ponoči ogledujejo v meni bleščeče zvezde.

Spet je dihnila zima, vsa raztogotena, mrzel dih. Zašumelo je v vejevjih dreves, ko so že napejale svoje popke. Ali potok oklepa ni maral. S paro, ki jo je izpuščal, je odgnal mrzel dih zime.

Ribice so se pa smejale:

— Kaj pa je tako veselega? — je vprašala zima.

Ribice so še bolj prešerno mahale s plavuti in rekle:

— Pomlad prihaja, kaj ne čutiš? Radujemo se pomladil! —

Zima je odskočila vsa prestrašena! — Kdo vam je oznanil to neresnico? —

— Čuj?! — so rekle ribice. — Zvončki zvonijo in trobentice trobijo. Pomlad pozdravljajo in oznanjajo njen prihod.

— Zvončki? — je ponovila zima. — Trobentice?... Kdo jim je dovolil? Kako so se mogli vtihotapiti v mojo državo? Kje so?

— Oglej se, o zima in vide-la boš, — so odgovorile ribice.

In zima se je ogledala.

Zagledala je livado. Vsa bela je bila videti. Vmes pa so iz te beline mežkale rumene oči.

— Kdo ste? — je bil njen ukazujoči glas. — Kako ste se osmelili priti v mojo državo?

Zvončki so zamajali bele glavice in zazvonili.

»Pomlad prihaja, vsa cveteča,
tak sladko, ljubko zeleneča,
pozdrav ti solnčece mladó,
odgnalo zimo si hudó...
Ti radost naša, naša sreča,
pozdravljena srčno, srčno!

Trobotence so pa nastavile rog in
robile:

»Zaspanci!

Vsi vstanite — brži!

Oblekco si skrojite — brži!

Pomlad prihaja — hej, juhej! —

Zdaj culico poveži — brž

in beži, zima, beži, — brži!

Pomlad je lepa — hej, juhej!

Pozdravljena, juhej, juhej!

Punt?! — je zakričala zima. In na-
pela je svoja usta, da bi dihnila leden
dih.

Ali zvončki so razposajeno zvonili,
trobotence junaško trobotentale:

»Zaman je zima tvoj napor!

Mladost smo mi,

pomlad smo mi

in solnca moč je nam za vzor!

Mogočen naš je mladi roj,

oj zima ti, ledeno mrzla

zato zdaj tebi joj, prejoj!

Zima pa je vsa srdita dihala leden
dih, da je gosto pokrila nebo z oblaki.
In iz tistih oblakov so jele padati sne-
žinke, velike in zvezdnate. Ali padale
so tako nežno na zvončke in troboten-
tice, kakor da jih poljubljajo in po-
zdravljajo:

»Ne bojte se, ne bojte se,

saj lahke smo in tople vse

in v sebi blagoslov imamo,

ki zemlji ga za hrano damo.

Zato cvetite in zvonite,

k pomladi vse glasno budite!

In glejte, tudi solnce je z vso mla-
deniško odločnostjo raztrgalo oblake
in posijalo na zemljo, kakor bi govo-
rilo:

— Mladost je, ki zmaga, o zima,
ali slišiš? Sila mladosti ne pozna ovir!

In vsem je govorilo solnce:

— Naš je napočil dan, naša je bo-
dočnost, o vijolice in marjetice, šmar-
nice in gartrože in vsi, ki nosite v svo-
jem popju nastajajoče življenje! —

In vstajala so nova življenja.

Zima pa je zbežala.

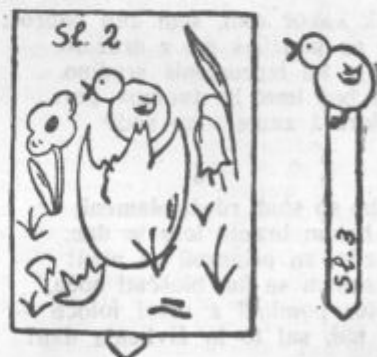
Žive velikonočne karte

Mična naloga za spretno roke

Za te lične karte potrebuješ 14 cm
visok in kakih 9 cm širok list tenke
bele lepenke. Na to lepenko izreži —
kakor kaže slika 1 — ubito jajce, ki ga
poslikaj z barvnimi črtali. Spretno ro-

ke lahko tudi polepijo karte z izrez-
ljanimi oblikami. Nato napravi na gor-
njem koncu majhno zarezo, skozi ka-
tero vtakneš — glej sliko 3. — piščan-
čka, pritrjenega na 2 cm širokem in 7
centimetrov dolgem pravokotniku. Pri-
poročljivo je, da izrežeš piščančka iz
drugačne lepenke ali mehkega papirja
in ga pritrdiš na pravokotnik. Zdaj

lahko premikaš piščančka sem in tja,
tako da ga gleda iz jajca malce več
ali malce manj, ali se pa tudi ves kri-
je, kar bo velikim in malim v veselje
in zabavo. Sliki 1. in 2. ti kažeta to
natančneje.

Vladimir Levstik:

Dvajset orehov za drobne zobe*)

Velikonočne uganke

1

Suknja rdeča, srajčica bela,
srček pa zlat —
kaj porečeš, deca vesela,
kdo je ta svat?

2

Ko sestra lesenka izpregovori,
morajo bronasti bratje molčati;
kako ji slavno ime zveni,
ki se tolikanj košati?

3

V grob ste položile me,
da sem od mrtvih vstala;
z jeklom boste morili me,
s kamenjem drobili me,
a jaz vam bom kruha dala.

4

Oblečena sem zlata,
če slečeš me, pa vsa kosmata;
kjer v solncu moj obraz žari,
jih šest sto tisoč plaka,
jih šest sto tisoč čaka,
da jim k vstajenju zazvoni.

5

Tak kakor sem, sem kup dobrot;
če pa použiješ me z družino,
mi v toj izpremeniš sredino.
Da boš imel iz dvomov pot:
pripravi zame vina sod!

6

Tiho so spali rdeči plameni
v belem hramu leto in dan,
a zdaj so prigoreli na plan;
v solncu se jim bleščati hoče,
veter pomladi z njimi tofoče —
le naj, saj to je življenja dan!

7

Zvonovi se ubirajo,
mogočno orgle svirajo,
k Bogu molitve vro in želje,
ko zlat pastir rdeče ovčke pelje.

8

Iz sinje jasnine, iz belih snegov,
iz srčne krvi smo si jadro ukrojili;
vsem burjam na kižub in vsakršni sili
naj slavno nas nosi do lepših bregov!

9

V pisanih lončkih me solnce sunato,
v mraku me gnetla marljiva drobnjad,
da tiho svetim Vsevečnemu v hvalo,
ko s cvetjem in petjem zmague
pomlad.

10

Res dober sem, a brez srca,
težak, a votla mi je duša;
čeprav kristjan me rad ima,
na meni nož in zob poskuša.

11

Sinje — na hrību slonim,
rdeče — štrim v rokah stojim,
visoko — ves svet je moj,
globoko — sam Bog pod menoj.

12

Oj, trebuščki-debeluščki,
rdečeličniki-trkijači,
suhih zlatov se najedli;
ali ptiči-orloviči
s svetlim kižunom jih pobili,
žolte zlate uplenili.

13

Brez gosli gode črn cigan
na hišnem pragu kar ves dan;
krilatci ga poslušajo
in v plesih se izkušajo.

14

S solncem priše smo, drobne šivilje,
ki z ostrimi škarjami strižemo zrak;
iz slamic si bomo domke sešile,
domke sešile, v njih deco redile
in srečo nosile na hišni vam prag.

15

Zaumeli grmi in grmiči,
hčerke mlade k maši so poslali,
da pomoli in Boga zahvali.
Ali hčerke zale, vitke vile,
so moliti pozabile:
drugo z drugo se ravná gizdavo,
da bi jo preseglá z bujno glavo.

16

Mehke mlade muce plezajo,
kvišku k solncu se iztezajo.
»Danes sive, jutri že zelene;
ko se leto drugič pomladi
bomo nesle v cerkev pirhe in gujati!»

* S prijaznim dovoljenjem g. Jožeta Kramarja, lastnika drogerije »Sanitase« v Celju.

17

Kača-zvijača
na mizi leži,
enozoba za rep se drži.
Hoj, odprite usta:
kdor jo vso pohrusta,
zob zastojl dobi!

18

Kličem te — ne počakam,
ptica sem — ne valim,
deco imam — nič ne plakam,
kadar jo tučem pustim.
Plašljivka sem, potuhljivka,
nečastno je moje ime,
in vendar, ko me začuješ,
ti vriska srce.

19

Brez rok, brez nog
skačem od mraka do zore,

od zore do mraka po svetu okrog,
čez kamne in šture.
Brez rok, brez nog
bežim od zore do mraka
in vračam se k vam — iz zraka.

20

Pisana kača oblezla je vas,
vso vas je prelezla, še cerkev ovila,
ovila jo krog in krog, vanjo se skrila
in Bogu slavo zapela na glas.

POZOR JUTROVČKI!

Rešitve teh ugank boste brali v prihodnji številki »Mladega Jutra«. Imena tistih, ki nam pošljejo še pred izidom prihodnje številke, to je, najpозneje do sobote dne 7. aprila, pravilno rešitev vseh dvajsetih ugank, objavimo v naslednji številki, dne 15. aprila.

JUTROVČKI PIŠEJO

Dragi stric Matje! Kakor sem čital v zadnji številki »Mladega Jutra«, Te zanima, kam pojdemo letos na počitnice. Počitnice bom preživel v Fruški gori v samostanu. Tam imam strica, ki me je povabil, naj pridem k njemu. Striček ima konje, ki jih bom lahko jezdil. Imajo še mnogo druge živine: govedo, domače zajčke, mnogo perutnine in pa prašičke. V poletni vročini bom hodil v bližnje gozdice. Hodil bom tudi na travnike prevažat kozolce. Torej, dragi stric Matic, povabim tudi Tebe, da prideš k meni v Fruško goro zdraviti svoj revmatizem. Zelo Te bova vesela jaz in stric! Te prav lepo pozdravlja in želi vesele velikonočne praznike Tvoj Metod Dekleva, uč. IV. raz. I. deš. osn. š. v Mariboru.

Komaj čakam konca šolskega leta in zato se pridno učim, da ne bom žalosten v počitnicah in se mi ne bo treba še v toplih poletnih dnevih mučiti z učenjem. Mamica mi je že obljubila, da me vzame s seboj na Gorenjsko, če prinesem domov dobro izpričevalo. To si tudi zelo želim, ker se počutim slabo, pa bi se v zdravem planinskem podnebju gotovo popravil. Hodil se bom vsak dan kopat in na izprehode, v nedeljo pa bom odšel s prijatelji na hribe. Že zdaj se veselim na prijetne dni počitnic. Mnogo pirhov Ti želi Boris Ulčakar, uč. IV. razreda v Prigorici!

Počitnice? O tem pač še nisem razmišljal, saj bo pouk trajal še najmanj dva in pol meseca. Seveda se pa kljub temu neizmerno veselim na prosti čas, na zlato svobodo, ko bom lahko tekal po zelenih gajih, brcal žogo po travnikih ali pa se hladil v toplih valovih bistrice Save in njene posestrime Sore. Očka mi je namreč obljubil, da me vzame s seboj v lepe in prijazne Reteče na Gorenjskem. Ah, to bo

veselje! To bi bilo približno vse, kar Ti imam povedati in pisati, ljubi striček. Kadar boš pregledoval došle dopise, pa se morda spomni mene, ki te imam zelo v čisti. Za praznike Ti pa želim mnogo pirhov in pomaranč, pa še sladkih potlic povrhu.

Franco Novak, uč. III. raz. gimnazije v Mariboru.

Stric Matje! Vprašuješ, kam gremo na počitnice. Mamica mi je obljubila, ako se bom marljivo učila, da bom smela na počitnice na morje — v Aleksandrovo na otoku Krku. O, kako se že veselim! Zopet bom plavala, moja skrbna mamica pa bo boječe zrla za menoj, da ne utonem. A jaz plavam dobro in ne bojim se, če je morje še tako globoko. Očku zlezem na hrbet, potem plavava skupaj po morju, jaz pa s hrbita skačem v vodo. Ljubi stric Matic, na Primorju je res krasno. Oslička bom jahala in poženem ga med oljke gaje. Toplo je tam in če imaš, striček, res hudo revmo, potem pridi k meni, kajti prav gotovo jo žgoča, od solca razbeljena mivka prežene. Razkazala Ti bom vse zanimivosti, s čolničkom se bova peljala na otočje Košljun. Ne bo Ti žal! Srčno Te pozdravlja Sandica Gamze, uč. III. r. (Lichtenturn) v Ljubljani.

METULJCEK

Čez travnik metuljček leti,
na cvetki vsaki obsedi,
napil bi rad se sladke medí,
ki iz čašic prijetno diši.

Pa teče mlad deček ves spehan za njim,
in rad bi citrončka ujel,
klobuček je vrgel z glave,
zaman — ni ga dohitel.
Ana Marija Sanelnova, uč. IV. razreda,
Mačkovci — Prekmurje.

Križanka »Kolač«

Vodoravno: 1. prehoj čez vodo, 4. simska prometna ovira, 6. jed, 7. jugoslovanska pokrajina.

Navpično: 1. klepetava ženska, 2. zdravilna rastlina, 3. ravnalka življenja, 4. organ v ustih, 5. nepošten človek.

Rešitev križanke »Čuka«

Vodoravno: 1. pot, 4. pomol, 6. opera, 7. rilec, 8. sok.

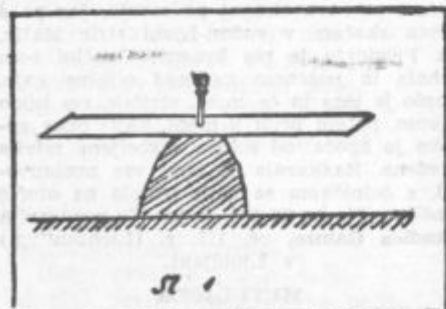
Navpično: 1. popis, 2. omelo, 3. torej, 4. por, 5. lac.

Za spretno roko

Tehtnica

Preprosto tehtnico si napravimo iz deščic in lepenke.

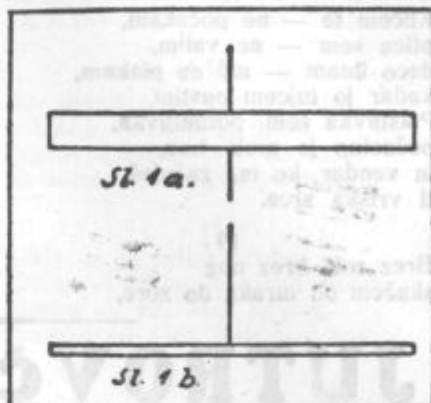
Najprej si poiščimo približno 30 cm dolgo, 3–4 cm široko in 1 cm debelo deščico, ki nam bo služila kot vzvod. Natančno v sredini prevrtamo skozi njeno širino majhno luknjico, skozi katero zabijemo primerno dolgo jekleno

iglo oziroma pletilko. (Sl. 1 a). Drugi daljši kos pletilke zabijemo navpično tudi v sredini deščice, kakor kaže slika 1 b. — Namestu skodelic si izrežemo iz debele lepenke dva okrogla kosa, katera pritrdimo na oba kraka vzvoda s tankim žebličkom. Razume se, da morata obe sredini kroga ležati natančno

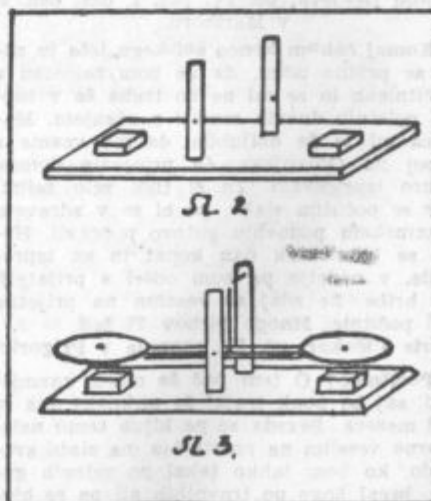
ne v enaki oddaljenosti od točke b, t.j. od sredine vzvoda.

Kot podlogo si izberemo primerno veliko deščico, na katero pribijemo dva navpična lesena nosilca, v ta pa zavrtamo luknjici, kakor kaže sl. 2. Nosilca naj bosta malo višja, tako da sega pokončna igla-jeziček tehtnice 1 do 2 cm pod njihov vrh. V tej višini

zabijemo skozi enega od nosilcev tanki žebliček tako, da se njegov vrh točno krije z vrhom jezička, ako je tehtnica v ravnotežju. — Na podložno deščico pribijemo pod obe skodelici primerno debel kos lesa, da tehtnica pri tehtanju ne bo preveč nihala.

Če boste skrbno opravili svoje delo, bo tehtnica v ravnotežju, ako pa ne, si lahko pomagamo na ta način, da enega izmed krakov vzvoda primerno obtežimo s tem, da zabijemo vanj male žebličke, dokler ne dosežemo ravnotežja.

Uteže si lahko vlijemo iz svinca, če nimamo pravih pri roki.